

**Om Admiral Michiel de Ruijters Optagelse i den danske Adel
og hans Forhold til Kongerne Frederik III og Christian V.**

Af Gerhard L. Grove.

Medens det af det kongelig danske genealogiske og heraldiske Selskab udgivne „Lexikon over adelige Familier i Danmark, Norge og Hertugdømmerne“, der begyndte at udkomme 1791, omfatter mange Udlændinger, der er lidet kendte, og hvis Fortjenester af Danmark ikke lader sig opspore, har det mærkelig nok udeladt en af de allerberømteste Udlændinger, der nogensinde er optaget i den danske Adelsstand, den nederlandske Søhelt Michiel de Ruijter, der i Almindelighed af sine Landsmænd sættes paa den øverste Æresplads blandt deres mange tapre Admiraler, og hvis Fortjenester af Danmark i Krigen 1659—60 er vel kendte. Da

denne Udeladelse nu ogsaa er gaaet over i „Nyt dansk Adelslexikon, Fortegnelse over dansk Adel i Fortid og Nutid“, der ifjor blev udgivet af Foreningen til Udgivelse af Danmarks Adelsaarbog, kunde der være Anledning til at underøge og navnlig for danske Læsere paavise, om der virkelig kan være Grund til at tvivle om, at han er bleven adlet af Kong Frederik den Tredie, uagtet dette i mange bekendte hollandske Skrifter er anført som en af de anselige og velfortjente Hædersbevisninger, hvormed udenrigske Potentater smykkede deres Yndlingshelt¹⁾.

Man skulde unægtelig a priori antage, at det uden Vanskelighed i *Danmark* og snarest der lod sig oplyse, om nogen er blevet optagen i den danske Adel. I Almindelighed er Sagen ogsaa, takket være de nævnte to trykte Adelslexikoner, let nok, idet de nævner de adlede i alfabetisk Orden, og naar nogen ikke her findes nævnt, vil man som Regel kunne gaa ud fra, at vedkommende ej heller nævnes i Hovedkilderne til Oplysning om Adelsbreve i Danske Kancelli, Lensarkivet og Justitsministeriets 2det Departement, hvorigennem de af Kongen udfærdigede Adelsbreve expederes; thi Kilderne her ere af Forfatterne flittigt benyttede.

Om man imidlertid, fordi Oplysninger ogsaa her mangle, tør slutte, at vedkommende ikke er bleven optaget i den danske Adel, er en anden Sag. Man maa i al Fald være varsom med saadanne Slutninger, naar Sagen drejer sig om Tiden før Kong Christian V's Regeringstiltrædelse i 1670. Først fra dette Tidspunkt begynder nemlig den i Justitsministeriets 2det Departement opbevarede Række af statelige Protokoller, der i kronologisk Rækkefølge meddeler fuldstændige Afskrifter af Adels- og Vaabenbreve med Aftegninger af de ved disse bevilgede Vaaben. Fra Frederik III's Tid gives her imidlertid ingen tilsvarende. Der-

¹⁾ Jeg behøver blot at nævne Hovedværket om de Ruijter af Gerard Brandt: *Het Leven en Bedrijf van den Heere Michiel de Ruyter etc.*, Amsterdam 1701, Hovedværket om den nederlandske Flaades Historie: J. C. de Jonge: *Geschiedenis van het Nederlandsche Zeewesen* (Derde Uitgaf Zwolle 1869, I. S. 588), der herom ogsaa henviser til de bekendte Historieskrivere Aitzema og Wagenaar, og van der Aa's nederlandske biografiske Lexikon.

imod finder man dengang som senere Adelsbreve indførte blandt de talrige forskelligartede gennem Danske Kancelli udfærdigede kongelige aabne Breve i Kancelliets Registranter, og Koncepter dertil blandt Kancelliets Koncepter. Her kan imidlertid et Brev lettere drukne i Mængden. Ikke helt sjældent ser man i disse Registranter to à tre Løbenumre opførte over en og samme Skrivelse, hvilket i Reglen er et Tegn paa, at der har været flere kgl. Udfærdigelser den Dag, end der er blevet indført. Koncepten har ikke været fundet, er maaske helt bortkommen, og saaledes *kan* det ske, at Eftertiden ganske har mistet Kundskaben om et eller andet kongeligt Brev, og muligvis, fordi Registranterne i Almindelighed er godt førte, fejlagtig deraf slutter, at det heller aldrig var udgaaet.

Inden vi derfor drager nogen Slutning e contrario fra Adelslexikonerne, som vi foreløbig gaa ud fra har udtømt Kilderne i Lehnsarkivet, Kancelli-Arkivet m. m., turde det maaske derfor være praktisk at forsøge, om ikke andre Kilder kan give os enten tilstrækkelig paalidelig Oplysning om Hovedsagen, eller dog Enkeltheder f. Ex. om Dagen for de Ruijters Adling o. l., der kan gøre Adgangen til Oplysninger fra før nævnte Arkiver lettere.

Efter i den hollandske Literatur at have fundet det gentaget Gang efter Gang, at Admiral de Ruijter havde været dansk Adelsmand, fik jeg for faa Aar siden uventet og paa en meget bekvem og haandgribelig Maade Øje paa Hovedbeviset for hans Adelskab. Det var nemlig stillet til almindeligt Skue i et Glasskab i Haag under den interessante Udstilling Aar 1900 til Belysning af det nederlandske Søværns Historie. En hel Sal var indviet Mindet om Michiel de Ruijter. Paa Væggene hang flere fortræffelige malede Portræter af ham, Fremstillinger af hans Hovedslag, hans Kommandostav, Vaaben m. m., og i et Glasskab midt paa Gulvet, saa man flere af hans bedste Klenodier og Ærestegn samlede, som hans prægtige (og flittigt benyttede) Skibs-bibel i Kæmpefolio, hans Skibsur, et pragtfuldt Bæger, skænket ham efter Togtet til Chatam, et Æresborgerbrev fra Amsterdam, den franske St. Michaelsorden. Blandt disse Herligheder var

ogsaa Udstillingskatalogens¹⁾ N. 1345: „Adelsbrief von Frederik III van Denemarken voor den Vice-Adm. M. de Ruijter, mit translaat. 1 Aug. 1660, 1 Charter en 4 stukken“. Udstilleren var Rigsarkivet i Haag, og af Registranten over de hertil i 1896 skænkede de Ruijterske Familiedokumenter, fremgaar det, at de foruden Adelsbrevet udstillede 4 Stykker vare 1) En Oversættelse af dette fra Latin til Hollandsk, 2) Et Dokument, hvorved der, ligeledes under 1 August, tillagdes ham en aarlig Pension af 2000 Gylden fra Kongen af Danmark. 3 og 4) En dansk Assignment af „de fire Rentemestere“, dat. 2 Nov. 1663 med Oversættelse.

Efter Udstillingens Slutning har jeg ved Hjælp af Hr. P. Berends, Arkivembedsmand i Rigsarkivet i Haag, dels erhvervet en ordret Afskrift af Adelsbrevet, der var skrevet paa Pergament og affattet paa Latin, dels en koloreret Kalke af de Ruijters i Midten heraf aftegnede danske Adelsvaaben, som længere nedenfor (S. 147) findes gengivet.

Adelsbrevets Ordlyd er følgende:

Fridericus Tertius Dei Gratia Daniae, Norwegiae, Vandalorum, Gothorumque Rex, Dux Slesvici, Holsatiae, Stormariae oc Dithmarsiae, Comes in Oldenburg et Delmenhorst, etc. His literis patentibus, nostro nostrorumque in Regno Daniae Successorum nomine, palam testamur, cunctisque notum facimus, Quamvis ex Regia clementia et innata bonitate et gratia, inclinati simus, omnibus ac singulis clementiam nostram Regiam impertiri. Id tamen ijs evidentius constare cupimus, qui Nobis Regnisque Provincijs ac ditionibus nostris, tempori belli Suecici non ita pridem sopiti, cum ab hostibus nostris obsessi, Vicinorum ac confoederatorum auxilijs, praecipuè uniti Belgij classe, adjuti singularia, officia praestitere. Clementer ergo respicientes ac considerantes, Heroicas et incorruptas virtutes, fidelem firmamque operam, quam nobis praedictisque Regnis nostris viceadmiralis, et classis Hollandicae Praefectus Michael De Reuter, cum classe ac nautis fortissimis tempore obsidionis hujus nostrae Regiae urbis, et in occupanda Insula Fionia, uti et pace inter Nos et Coronam Sueciae reducta, in transvehendis militibus Suecicis per fretum nostrum Oresundicum in

¹⁾ D. F. Scheurleer: Catalogus van de geschiedkunelige tentoonstelling van het nederlandsche Zeewesen. 's-Gravenhage 1900.

Schandiam, ac in quibusuis occasionibus maritimis ac conflictibus, foelici successu magna solertia ac fortitudine nec quincquam sanguini ac viribus parcens, prompte ac constanter exhibuit. Nos hisce permoti, deliberato animo, sano consilio, rectaque notitia ac propria inclinatione, cum consensu Senatorum Regni, Eum in ordinem Nobilium Equestrium in Ludis Circensibus partem habentium horum nostrorum Regnorum, ac, Principatum cum suis legitimis haeredibus descendentibus liberis, eorumque haeredibus, maribus ac faeminis recipimus. Prout scienter ac vigore hujus Diplomatis, praedictum Michaellem de Reuter, cum suis legitimis haeredibus in linia descendente, utriusque sexus, nobilitatis hujus nostrae Collegio ac Societati, addimus, consociamus et aequiparamus, eo plane modo ac sensu, quasi ab atavis suis, tam que ad paternum quam maternum genus in utraque linia Nobiles legitime nati essent. Et omnia beneficia, privilegia, honores, dignitates, praerogativas ac praecminentias quibus praefati nostri Nobiles gaudent, Ipsis gratiose tribuimus ac hisce conferimus. In cujus nostrae Regiae evectionis, in statum et ordinem Nobilium Regnorum nostrorum ac Ducatum, majorem fidem et memoriam. Nos saepe nominato viro Nobili Michaeli de Reuter, suisque haeredibus legitimis pristinam suam parmam et insignia gentilitia tali modo auximus, ut in posterum, cancellata liberali ac nobili galea Coronata superposito viro armato dextra porrecta, stricto gladio ictum minante utantur, et ut eo clarius nobilitas illorum elucescat, haec insignia, stemmataque in perpetuum usurpanda ipsis his tribuimus, uti superius depicta nempe Parmam in quatuor partes divisam à dextra, in parte superiore cataphractum equitem elevata dextrâ stricto gladio ictum minantem, in inferiore, tormentum lutei coloris, cui subjacent globuli tres flavi. A sinistra superius crucem candidam in campo rubro, inferius Navim praetoriam albam in campo caeruleo. Atque ita nos ipsum suosque haeredes legitimos hisce insignijs ornare, extollere, dignari ac in ordinem Nobilium nostrorum perpetim et in omne aevum collacare volumus, Ut istius modi honoribus ac dignitatibus absque ulla molestia fruantur, ac in superiore parte hujus Diplomatis depictam nobilem Parmam ac insignia gerant, concessimus. Quod literis hisce patentibus manu nostra Subscriptis et Sigillo nostro Regio firmatis omnibus innotescere volumus. Quae dabantur in Regia nostrâ Haffniae, die 1 Augusti, Anno M:DC:LX.

Friderich.

En hollandsk Oversættelse heraf er iøvrigt forlængst offentliggjort af de Ruijters Biograf Gerardt Brandt i hans førnævnte Biografi af denne.

Adelsbrevets Udstedelsesdag falder godt i Traad med, at

Kong Fr. III Dagen iforvejen d. 31 Juli 1660 havde udstedt et Takkebrev til Generalstaterne for deres Undsætning med den af de Ruijter anførte Flaade, hvori hans Ledelse af Togtet i høje Toner roses; og om Adelsbrevets Ægthed kan der allerede i Betragtning af de Ruijters anerkendte Retsindighed, som aldrig vilde tillade ham at pynte sig med laante Fjer, ikke være nogen rimelig Grund til at tvivle (uden netop det, at det er udeladt i vore Adelslexikoner). Hertil kommer, at vi i det danske Rigsarkiv¹⁾ har følgende egenhændige med vanlig Beskedenhed af-fattede egenhændige Takskrivelse til Frederik III fra de Ruijter.

Doorluijchste groot machtijchste Conynck

Ick bevijnde mijn ten uijtersten ja hooger als met eenyge woorden uijtgedrujcht can werden verplycht om ootmoedyge dancksegginge te betoonen over de goedertyerentheyte met de welke uwe Conijcklijcke Mayesteyt gelyeft heeft mijn onwaerdijch allenthalven te begenadigen en in sonderheijt, dat uwe Conijcklijcke [mayest:] nijet aleen heeft goet gevonden te gedeijncken de geringe diensten by mij als een getrouw dijnaer van haer hoochmogende mijn heeren de staten genyrael der vereenichde nederlanden ter obijdjnnsije van der selver bevelen ten besten vant rijch van denemarcken aen gewendt, maer de selve boven meriten soo verre in genadijge consijderasije te nemen dat de selve door konijcklijcke goedertierentheijt en aengebooren prijselycke goetheyt mijn en de mijnen gelijeft heeft de eere te doen met des selfs konijcklycke faueur sonderlijnge te begenadigen de welke benefyssije ick ende de mijne met alle ootmoedige respeckt eeuwijchlijck veroblygert sullen wesen, soo sal ick godt almachtijch bijdden voor de prosperiiteijt van uwe mayesteyt en des selfs konijckelijcke famlye en trachten in alle ochasijen te betoonen, dat ick waerlijck ben en sal blyven

doorluijchstijchsten groot machtijchsten konijck

uwen mayesteijts

alder ootmoedijchsten getrouwen dyenaer

adij 7 oktober 1660

Michiel A. d. ruijter²⁾

stylo nove hage.

¹⁾ Under Holland A 1660—61.

²⁾ Indholdet af Brevet lyder oversat paa Dansk: Jeg finder mig til det Yderste, ja højere end med Ord kan udtrykkes, forpligtet til at vise min ydmyge Taknemlighed over den Bevaagenhed, hvormed Eders kongelige Majestæt har behaget altid at benaade mig, men i Særdeleshed at Eders kongelige Majestæt ikke alene har fundet for godt at tænke paa de ringe Tjenester, jeg som en tro Tjener af de højmaaende Herrer Staten General, de

Heri nævnes ikke direkte, hvori Faveuren bestod, men det ses, at den angaar baade ham „og hans“, og Brevet følger saa snart efter Udnævnelsen, at Professor ved Amsterdams Universitet Dr. G. W. Kernhamp utvivlsomt har Ret, naar han i sin ogsaa for os danske meget nyttige Oversigt over Dokumenter i skandinaviske Arkiver og Biblioteker af Betydning for Hollands Historie¹⁾ ligefrem kalder Brevet en Takskrivelse for hans Optagelse i Adelen.

Skulde man endnu bevare nogen Tvivl, findes her i Rigsarkivet ogsaa følgende anden egenhændige Skrivelse²⁾ fra ham, der til Evidens viser, at Ruijter baade var paa det rene med, at han var dansk Adelsmand og satte Pris derpaa:

Doorluchtichsten Grootmachtigen Coninck, genadigen Heere.

Uwe Conincklijke Majesteijt believe genadicklijck aen te hooren; hoe dat Ick onlanghs alhier met Luijden hun sulcks verstaende hebbe gesproocken ende geexamineert den jnhoude van het Instrument op het Conincklijke residentz Slot binnen Coppenhagen verleden den Eersten Augustj 1660 bij wijlen sijne Conincklijke majesteijt *Frederick de Derde*, ontsterffelijcker memorie, uwe majesteijts doorluchtichsten heer Vader, waarmede denselven genadichlijck belieft heeft gehad, mij, ende mijne wettelijke erven, ende affklimmende kinderen, ende derselver erven, soo wel mannelijck als vrouwelijck geschlachte te nobiliteren, ende aen te nemen inde Adelijke rang ende ordre van de Rijcken en Furstendomen, die uwe majesteijt bij wettelijke Successie jegenwoordich loffelijck regeere, Ende dit ten eijnde, om te ondersoecken, off mijn presente huijsvrouwen eenige Voor Soone genaemt Joan Paulusz van Gelder, sijnde ordinaris Capiteijn ter Zee in dienste van desen Staet, ende een wacker man, mede diermate daer onder is begreepen, dat hij sonder reproche ofte opspraecke, hem de geseijde qualiteijt oock mach adscriberen, ende

forenede Nederlande, for at lyde deres Befalinger, har vist Danmarks Rige, men endog taget dem over Fortjeneste i saa naadig Konsideration, at De af kongelig Bevaagenhed og medfødte prisværdige Godhed har behaget at gøre mig og mine den Ære at benaade os med Deres Kongelige synderlige Faveur, for hvilken Velgerning jeg og mine skulde være evig obligerede med al ydmyg Respekt; jeg skal bede den almægtige Gud om Prosperitet for Eders Majestæt og Deres kongelige Familie og tragte efter i alle Occasioner at vise, at jeg i Sandhed er og skal blive — etc.

¹⁾ G. W. Kernkamp: Verslag van een onderzock in Zweden, Noorwegen en Denemarken naar Archivalia belangrijk vor de geschiedenis van Nederland. 'S. Gravenhage 1903.

²⁾ Som Indlæg til Sjæll. aabn. Br. 1670, 19 Okt. N. 658 og 669.

toe eijgenen, gelijk onse andere vier kinderen; Maer wij bevinden, dat het selve daer in soo duidelijck niet en wordt geexpresseert, als wel met weijnich woorden soude hebben connen geschieden, mits dat alleen geseijt hadde geworden, *Alsmede dat kindt over dewelcke Ick als Vader representere*, nochtans staet mij voor, dat het de goode meijninge ende jntentie van sijn hoochstgemelte majesteijt doen ter tijdt was, gelijk Ick vertrouwe dat sijn Excie den Heere Hendrick Bielcke daer van nock wel de memorie sal hebben, dat het op alle onse tesamen hebbende kinderen, schoon dat deselve bij andere Mannen, ofte vrouwen, door ons mochten wesen geprocureert, soude werden geconfereert ende gegeven, als oordelende dat sulcks naest met de reden ende billickeheit over een quam, om geen inegaliteit, ofte te groote ongelijckheit van Staet ende Conditie tusshen sulcke nae Bloetverwanten als Susters ende Broeders zijn te maecken. Hier over is het dan, dat ick steunende op uwe Conincklijke majesteijts aengeboorne goedertierentheijt met behoorlijk respect ende submissie serieuselijck versoecke, dat deselve den meer gemelten onsen Soone van Gelder, ende sijne wettelijcke descendenten, met de voorseijde adelijcke ordre mede gelieft te begenadigen, ende alsoo nevens sijn Broeder ende Susters, onse voorsz: andere kinderen in een egale staet ende Conditie te stellen, met approbatie van eet wapen waer van een affteijckeningh, nevens dese missive, door den heere Broeder in functie Adelaer sal worden geexhibeert, om te sien off het uwe Majesteyt gevalt, andersindts laten wij seer geeren ter dispositie vande selve, om dat te veranderen, ende daer toe, ofte aff te doen, als nae sijn absoluijte hooge macht, ende aengebooren genade ende goeder-tierentheijt sal vinden te behooren, uwe mat boven dien verseeckerende, dat Ick voor dit nieuw bewijs van desselfs goeden ende genadigen wille tmijnwaerts niet alleen sal betuijgen ten hoochsten danckbaer te wesen, maer oock sulcks mijne kinderen inscherpen, mits haer te doen gedencken wat al grooter wældaden wij van haer doorluchtich Conincklijk huijs ende familie genooten hebben, ende noch ter tijdt doen, waeromme van Godt Almachtich wensche, dat heet selve hoe langer soo meer believe te croonen, met Glorie, Prosperiteit, ende uwe majesteyt te zegenen, met een lange ende gelucksalige regeringe, verblijvende, gelijk ick ben

Doorluchtichsten Grootmachtigen Fürst ende Heere
uwe Coninchlijke majesteijts

Seer ootmoedigen Dienaer ende onderdaen

Michiel A. d. Ruijter.

Amsterdam den 18: Octobr St: Loci 1670¹⁾.

¹⁾ Indholdet heraf lyder i dansk Oversættelse: Eders Kongelige Majestæt behage naadigt at høre, hvorledes at jeg nylig har talt her med Folk, der

Brevet vidner paa en smuk Maade om, at de Ruijters var en kjærlig Familiefader, hvilket ogsaa andetstedsfra vides, men det var en dristig Tanke af Admiralen, at Adelsdiplomet skulde omfatte ogsaa hans Hustrus Descendenter af hendes tidligere Ægteskab. Thi i det latinske Diplom præciseres det ud-

forstaar sig paa sligt, og udforsket Indholdet af det Instrument, udstedt paa det Kongelige Residentsslot i Kjøbenhavn den første August 1660 af salig Kongelige Majestæt Frederik den 3die, udødelig Ihukommelse, Eders Majestæts durchlauchtigste Hr. Fader, hvorved denne naadigst har behaget at nobilitere mig og mine lovlige Arvinger og Børn i nedstigende Linie og deres Arvinger, saavel af mandligt som af kvindeligt Kon, og optage os i den adelige Stand og Orden i de Riger og Fyrstendømmer, som Eders Majestæt ved lovlig Succession nu berømmelig regerer, og det i det Øjemed at undersøge, om min nuværende Hustrus eneste Forsøn ved Navn Joan Paulusz van Gelder, som er ordinair Søkaptain i denne Stats Tjeneste og en vakker Mand, er deri med indbegrebet, saa at han uden Reproche eller Modsigelse ogsaa kan tilskrive og tilegne sig nævnte Kvalitet ligesom vore andre fire Børn. Men vi finder, at det ikke er saa tydeligt udtalt i Ordene, som det kunde være sket med faa Ord, under den Forudsætning at det blot var blevet sagt: *ligesom ogsaa det Barn, som jeg repræsenterer som Fader*; imidlertid foresvæver det mig, at det den Tid var hans højest bemeldte Majestæts gode Mening og Intention, ligesom jeg tror, at hans Excellence Hr. Admiral Bielcke nok skal have i Erindring, at det skulde være overdraget, konfereret og givet alle vore tilsammen havende Børn, om end ved andre Mænd eller Hustruer end os, idet vi dømte, at saadant nærmest stemmede med Ret og Billighed for ikke at gøre nogen Inegalitet eller for stor Ulighed i Stilling og Condition mellem slige nære Blodsforvante som Søstre og Brødre.

Herover er det da, at jeg forladende mig paa eders Majestæts medfødte Bevaagenhed med behørig Respekt og Submission alvorlig beder om, at De ogsaa vil behage at benaade mer bemeldte vor Søn van Gelder og hans lovlige Descendenter med den førnævnte adelige Stand og saaledes stille ham i égal Stand og Kondition med sin Broder og sine Søstre, vore før ommeldte andre Børn, med Approbation af det Vaaben, hvoraf en Tegning tillige med dette Missive skal blive fremvist af min Hr. Embedsbroder Adelaer, om det behager deres Majestæt. Ellers overlader vi det meget gerne til Deres Disposition at forandre det, at tage til eller tage fra, saaledes som De efter Deres absolute høje Magt og medfødte Naade og Bevaagenhed vil finde behørigt, desuden forsikrende Eders Majestæt, at jeg for dette nye Bevis paa Deres gode og naadige Vilje ikke alene fra min Side skal vise mig højest taknemlig, men ogsaa skal indskærpe mine Børn sligt, for at faa dem til at tænke paa, hvad for store Velgerninger vi har nydt af deres durchlautige Kongelige Hus og Familie og endnu for Tiden nyder, hvorfor jeg ønsker af Gud den almægtige, at han vil behage jo længer jo mer at krone det med Glorie og Prosperitet og velsigne eders Majestæt med en lang og lyksalig Regering, forblivende som jeg er . . . etc.

trykkeligt, hvem der optages i Adelen med Ordene „*Michaelem De Reuter cum suis legitimis haeredibus in linea descendente utriusque sexus*“. Men de Ruijters daværende Hustru nævnes eller omtales aldeles ikke deri, og end mindre findes her nogen Andtydning af hendes Børn af andre Ægteskaber end med de Ruijter. En saadan Fortolkning var rent i Strid med de almindelige Adelsrettigheders Natur, og de Ruijter havde intet heldigt Resultat naaet, hvis ikke han selv havde været særdeles velanskrevet hos Kongen og havde haft en indflydelsesrig Ven og Fortaler hos denne.

Denne Ven var den berømte Nordmand Curt Adelaer, der skønt 15 Aar yngre end de Ruijter havde vundet sit Ry som tapper Søkriger, i venetiansk Tjeneste, endnu førend denne, der nemlig fra 1631 til 1652 mest havde sejlet til Koffardis men til Gengæld siden vandt en glimrende Berømmelse som Fører af mægtige Krigsflaader, hvad Adelaer aldrig fik Lejlighed til som Admiral i dansk Tjeneste. Om deres Venskab afgiver tolv Breve fra Adelaer til de Ruijter, som jeg blev opmærksom paa i Rigsarkivet i Haag, og som ved Lejlighed skal blive offentliggjorte, et interessant Vidnesbyrd. Her skal kun meddeles følgende Brev, der viser, hvorledes Adelaer gjorde sin Indflydelse gældende hos Kongen for at fremme de Ruijters sidst anførte Ansøgning, selv om hans Ven her gav ham en haard Nød at knække:

Sijn Exellentie.

Mijn laeste waer den UwEie den 18 deses, seedert van UwEie niet vernommen, waeraen mij referere, van wegen sijn Exie missive, hebbe met behoorlijcke respect aen Sijn Maijsteit selver in eegen handen overlevert en die worden daertoe gebuijckt dat daertoe dienlijck waer, welck Sijn Maijsteit seer wel opnam, Sijn Exie brief was Sijn Maijsteit Seer aengenaem, hebbe het soo vort gebracht dat UwEie soon, vraw en kinderen sal genobilateert werden met het waepen dat hier neffens gaet, hetwelch Sijn Exte gelieven can te sien dat het bovenste is van UwEie waepen uijt genomen, doordien UwEie als vader daer over is, en gelieft t'adviseeren off UwEie soo behaegt, het heft heel haert gestaen dat te vercrijgen mijn heer van Geldern sijn liefste mejuffer de Smiet om te nobilateert te werden. Sijn Maijsteit heft van weegen Sijn Exie wegen toegestemd; daer sijn der wel die 40 à 50000 RD.

solden geeven en vrij wat meer, dat sij d'eere moogten genieten, maer connen daertoe niet commen. Soodrae het gereet is soo sal UE^{ie} met de post oversenden. Hiermede UE^{ie} onder protection Godts befehle verblijvende:

Sijn Exell^{ie} Oetmoedigste en dienstwillige dienaar en broeder

Am. Cava: Curt Adelaer.

P. S. Mijn soon Schout bij nacht laet UE^{ie} vriendlijck salueren, hoope die eere te hebben UE^{ie} over 5 a 6 te handen te cussen, als verloff soodrae can becommen.

Christianshaven den 25 October 1670¹⁾.

Det er ganske interessant at se, hvorledes først de Ruijter i sin Ansøgning, — uagtet han dristigt nok fremfører den uvidende Fortolkning for at faa sin Adel overført paa Hustruens Søn —, meget forsigtigt ganske henstiller til Kongen at forandre, lægge til eller trække fra i den indsendte Tegning til Adelsbrevet, og hvorledes det siden af Adelaer høfligt berøres, at det øverste i det ny Vaaben er uddraget saaledes „at Eders Excellence staar som en Fader derover“, medens det ny Adelsbrev ret hensynsløst aabenbarer, at dette sker for at vise, at den ny Adelsmand ikke saa meget har sig selv som sin Stedfader at takke for dette adelige Vaaben.

Hvad de Ruijter svarede Curt Adelaer vides ikke, men Jan Pauluszoon van Gelder fik den 19 Okt. 1670 (gl. Stil) følgende Adelsbrev:

¹⁾ Hvad der angaar Sagen her lyder i dansk Oversættelse: Angaaende Deres Excellences Brev har jeg med behørig Respekt overleveret det i Hans Majestæts egen Haand og dertil brugt de Ord, som dertil tjenligt var, hvilket hans Majestæt tog meget vel op. Eders Excellences Brev var Hans Majestæt meget angenemt. Jeg har bragt det saa vidt, at Eders Excellences Søn, Frue og Børn vil blive nobiliterede med det Vaaben, som her vedlægges, hvori Deres Excellence kan behage at se, at det øverste er uddraget af Eders Excellences Vaaben, saa at Eders Excellence staar som Fader derover, og vil være saa god at underrette mig, om det behager Eders Excellence saaledes. Det har holdt haardt at opnaa at faa Hr. van Gelders Kiæreste Jomfru de Smiet nobiliteret. Hans Majestæt har indrømmet det for deres Excellences Skyld. Der er dem, som gjerne vilde give de 40 à 50000 Rd. og mere til, for at nyde den Ære, men de kunne ikke komme dertil. Saasnat det er færdigt, saa skal jeg sende Deres Excellence det med Posten. etc.

C[hristianus] V.

. . . His literis patentibus nostro nostrorumque hæredum Successorum nomine palam testamur et universis ac singulis notum facimus, quandoquidem puto majori incitamento ad virtutem acuuntur stimulanturque mortalium animi quam honores ac gloria, et generosa pectora tandem confidentiori ad gloriæ honorisque templum impetu feruntur et ad famam perillustria facinora grassantur, quando se Regalis dextræ purpuræque Contactu sublevatos sentiunt, evehiqve supra vulgus publico applausu, quos propria virtus jamdudum inter cæteros eminere fecit. Ergo et Nos ad JOHANNEM PAULLUM DE GELDER Sceptri nostri apicem porreximus virumque et proprio et majorum merito inclytum sed et inprimis Vitrici sui Michaelis de Ruyter nomine nobis gratum acceptumque in ordinem Nobilium Equestrium horum nostrorum Regnorum oc principatum in Hastiludiis, quæ Torneamenta vocant ac ludis omnibus Equestribus partem locumque habentium recepimus cooptamus, prout nunc prædictum JOHANNEM PAULLUM de GELDER cum uxore liberisque legitimis jam natis et qui nascentur maribus foeminisque, descendentesque ab his legitimo matrimonio nepotes nepetesque et ex his propagatas rursus legitimi connubii jure lineas utriusque sexus æterna serie nobilitatis hujus nostræ collegio ac societati addimus adscribimus ac æquiparamus cæterisque horum nostrorum Regnorum Principatum ac ditionum Nobilibus ac Generosis parem prorsus cum facimus haberi que pro talibus ab omnibus singulisque volumus, perinde ac si per avos atavosque paternum maternumque stemma a prisca et nobili prosapia ac stirpe deducerent, omnibusque privilegiis honoribus dignitatibusque ac immunitatibus gaudere fruique volumus jubemus quibus cæteri horum nostrorum Regnorum Principatum ac ditionum Nobiles Equestres ac Generosi gaudent fruenturque aut in posterum gaudebunt fruenturque; inque hujus nostræ Regiæ gratiæ clementiæque signum æternumque monumentum prædicto JOHANNI PAULO DE GELDER et descendentibus ab ipso lineis utriusque sexus Gentilem clypeum et gentilitia insignia auximus ornavimus illustravimus, et sic aucta ornata illustrataque prout hic depicta vivisque coloribus repræsentata extant ubivis locorum in quibusvis ludis equestribus cunctisque honestis occasionibus adeoque ubicunqve voluerint ferre ostentare concessimus permisimus, et pro lubitu libere uti fruique. Estque clypeus in quatuor areas partesve divisus, in prima area supremæ Regionis Crux alba sive argentea e solo campove rubei coloris promicat, in altera area in solo cærulei Coloris Cataphractus spadiceo eqvo insidens stricto ense ictum minitatur; in prima area infimæ regionis clepsydra transversim posita in solo candidi sive argentei coloris jacet, in altera ejusdem regionis sive quarta et ultima area culmen fastigiumve lutei sive aurei Coloris in solo fusco attollitur,

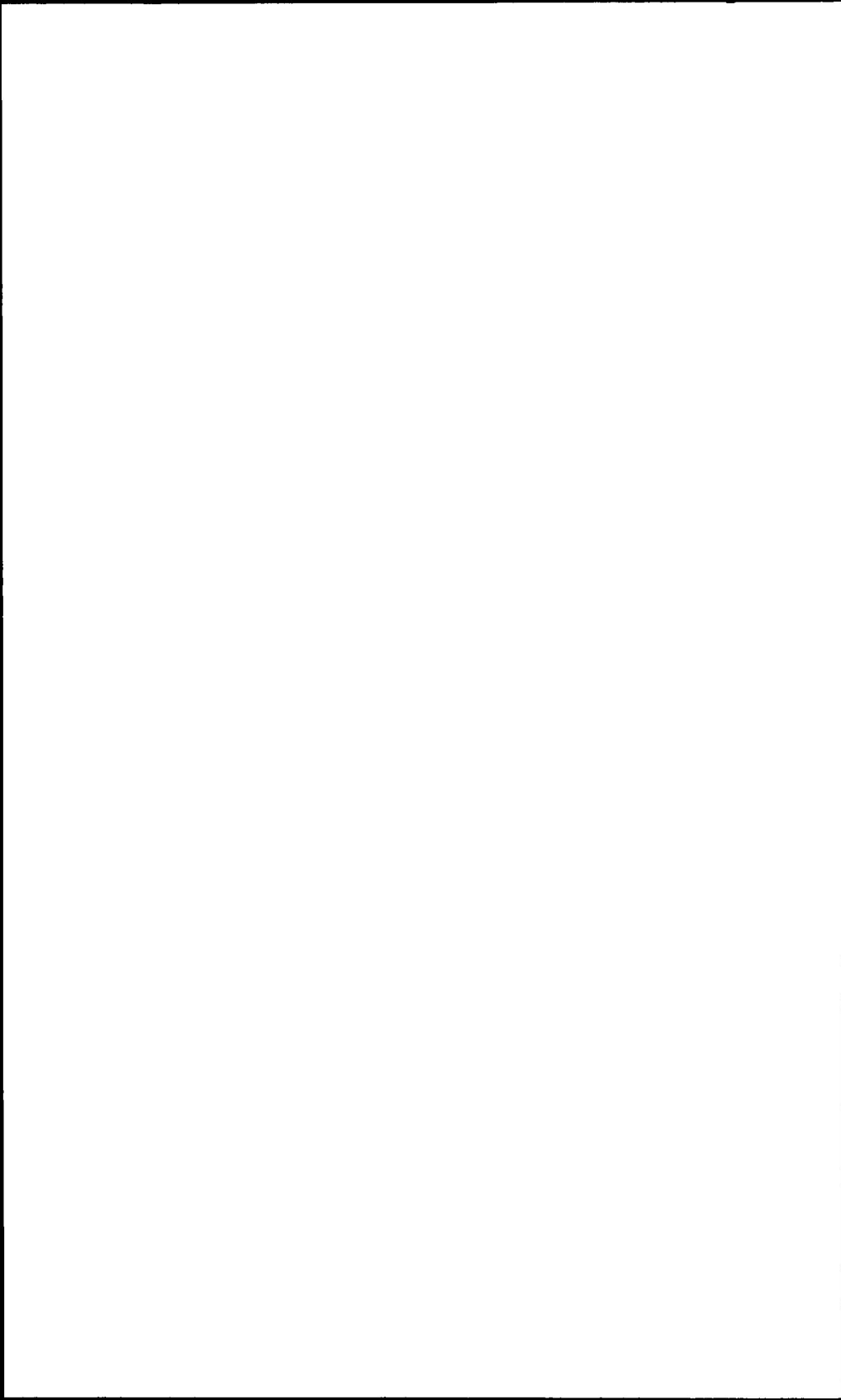
duabus ad latus et tertia in medio positis sagittis argenteis cuspidate in altum erecta; totum clypeum parmamve per cancellos aperta liberalis ac nobilis galea obumbrat ex qua cyanei coloris Triton prominet armataque jaculo dextrâ ictum intentat. Quibus jam dictis insignibus ære nostræ gratiæ clementiæque et collatæ nunc in prædictum JOHANNEM PAULLUM DE GELDER liberosque ipsius legitimos ac descendentes utriusve sexus Nobilitatis dignitatisque monumento gaudere fruique ipsum ipsosque perpetuo et in omne ævum volumus jubemus, fierique à quopiam contra hæc aut in fraudem hujus nostri diplomatis quidquam prohibemus vetamus. In quorum omnium fidem hasce patentes nostras literas manu nostra subscripsimus et Regia nostro Sigillo corroborari jussimus. Dabant in arce nostra Regio Hafuiæ die 19 Octobris a. Domini 1670 Regni nostri primo.

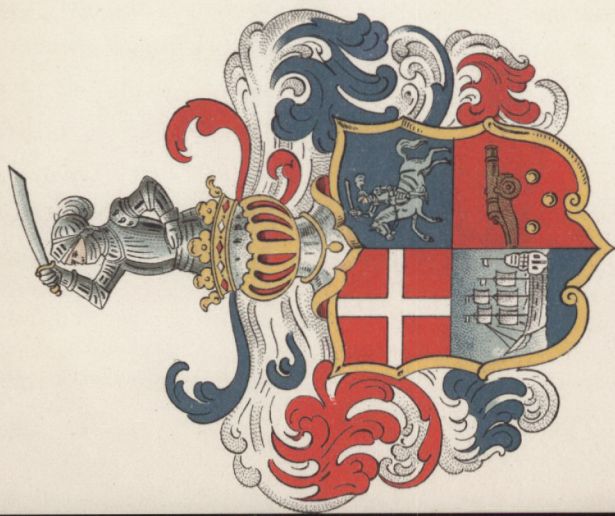
Det sidst meddelte Adelsbrev med dets Forakter afgiver *ogsaa fra de danske Arkivers Side*, om end indirekte, afgjørende Bevisligheder for, at det forholder sig rigtig med de Ruijters danske Adelskab. Thi det var paa Grundlag af sit Adelskab, at han opnaaede sin Stedsøns Optagelse i Adelsstanden, og Beviserne for dette foreligge den Dag i Dag i alle behørige Former. For det første er van Gelders Adelsbrev indført med Vaabenafbildning i de nu i Justitsministeriets 2. Departement opbevarede officielle Kopiebøger over Adelsbreve. For det andet opbevares Konceptet dertil i Danske Kancellis Arkiv¹⁾, og for det tredie findes sammesteds og som Indlæg dertil de Ruijters originale ovenfor aftrykte Andragende med Aftegning af det Vaaben, han foreslog, men hvori van Gelder sluttelig maatte optage to Felter af Stedfaderens. Endelig er Konceptet til sidstnævnte Adelsbrev ogsaa indført i Kancelliets Registrant over sjællandske aabne Breve fra 1670 som Nr. 658—659.

Skulde da ikke de Ruijters eget Adelsbrev lige saa vel kunne spores i de danske Arkiver? Vi have jo nu faaet at vide, at han er bleven adlet den 1 Aug. 1660, og man vil da nemt kunne efterse, om det er blevet indført i den tilsvarende Registrant.

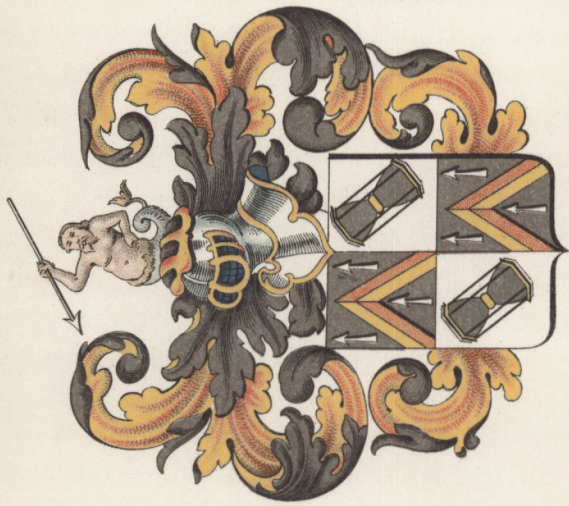
I Registranten over sjællandske aabne Breve finder man fra nævnte Dag fire Skrivelser, Nr. 164—67, hvis Overskrifter lyder

¹⁾ Ved Sjæll. aabn. Br. 1670, 19 Okt. N. 658 og 659, hvorefter ovenstaaende Adelsbrev er gengivet.

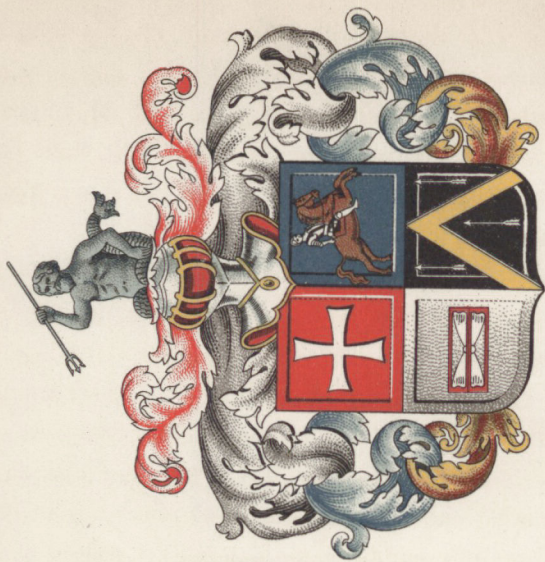

Admiral de Ruijters danske Vaaben efter brevet af 1. Aug. 1660 (jfr. S. 137 f.).

Det af de Ruijter for Johan Paulusz van Gelder foreslaaede Vaaben (jfr. S. 141 ff.).

Johan Paulusz van Gelders danske Vaaben efter Adelsbrevet af 19. Okt. 1670 (jfr. S. 145 f.).

saaledes: No 164 Michael de Ruijter oc E[u]stachius Püch[l]er
 bref paa aarlig pension, [Brevet selv staar dog in blanco medens
 kun Overskriften er indført], No 165 Maximilianus Rosenkrans
 sich bref paa aarlig pension, No. 166 Niels Gyntelberg Confirmation
 paa sit Adelskab, No 167 Eyler Holch Forlehningsbref paa Cronborg
 2 Aug. 1660.

Det vil af disse Breves Indhold og navnlig af No 166, som direkte
 angaar en Andens Adelskab, fremgaa, at det utvivlsomt er denne
 Registrant, hvori Afskriften af de Ruijters Adelsbrev burde søges,
 men det er ikke indført, og man finder heri antagelig Forklaringen
 af, at de danske Adelslexikoner ikke have faaet de Ruijter optaget i
 Listen over Danmarks Adel. Man har overset, at dette fremgik af
 Forakterne til Stedsønnens Adelsbrev, og at de Ruijters danske Adel
 saa ofte omtales i den hollandske Litteratur, hvorigenem det
 antagelig ogsaa har fundet Vej til enkelte danske Værker¹).

At Adelsbrevet ikke er blevet indført i Registranten, skyldes
 maaske den Omstændighed, at det blev overleveret de Ruijter, lige
 som han stod i Begreb med at forlade Kjøbenhavn med sin Flaade.
 Man har jo heller ikke givet sig Tid eller Lejlighed til at indføre
 Brevet om de Ruijters Pension i ovennævnte Registrant, men kun en
 Overskrift, der angiver dets Indhold, og til ingen af Brevene har
 Koncepter været at finde.

De tre omtalte Vaabens Udseende fremgaa af modstaaende farvelagte
 Afbildning.

Spørges der om Betydningen af *Felterne i de Ruijters danske Vaaben*,
 bør her ikke forbigaas en ganske interessant Diskussion i det
 nederlandske Tidsskrift: „De Navorscher“ om dette Emne.

I 10de Bind S. 290 stilles følgende Spørgsmaal underskrevet „9
 Januarij“: M. Adrsz. de Ruijter siges at være født af ringe Forældre.
 Vi antage det, men spørge: hvorledes kom han til sit Vaabenskjold,
 ikke hvad de Felter angaar, der vedrører Søvæsenet, Kanon,
 Skib, Løve²) o. s. v., og ikke med Hensyn til

¹) Saaledes: S. A. Sørensen, Kjøbenhavns Belejring 1658, S. 155, H. D. Lind,
 Kong Fred. III's Sømagt, S. 200 og flere danske Konversationslexikoner.

²) Jeg forbigaar foreløbig den Del af Diskussionen, der angaar Feltet med
 Løven, der blev indsat i Vaabenet i Anledning af, at Kongen af Spanien
 havde udnævnt ham til Hertug og „forbedret“ hans Vaaben dermed.

det Felt, som forestiller en Rytter. Men vi sigter til Hovedfeltet som er rødt, belagt med et Sølvkors?

Spørgeren fik i 11te Bind S. 121 to Svar. Et meget overlegent fra „Menno“, der finder det mærkværdigt, at nogen har kunnet spørge om, hvorledes de R. er kommet til sit Adelskjold, og anvender paa ham, hvad en Medarbejder ved „de Navorscher“ skrev: „at mange vil nok vide noget, men ikke gjøre sig den Ulejlighed at spørge Kilderne“. Han omtaler derpaa efter Brandt (S. 214) Frederik III's Adelsbrev af 1 Aug. 1660, Karl II af Spaniens Diplom af 5 Aug. 1676 m. m. Hovedfeltet, gætter han, er det danske Flag, og han nævner sluttelig, at, selv om det ikke staar paa de R.s Gravsten, var dennes Vaaben forsynet med en af Hjelmens opdukkende harniskklædt Mand med Sølvsværd med Guldfæste, og henviser til Vaabenafbildninger i J. R. Rietstaps Armorial général S. 910 og 911.

En anden svarer under Mærket $\varphi^2 - \varphi$, at de forskellige Felter efter hans Mening, med Undtagelse af Skibet og Kanonen, ere laante af det danske Vaaben, hvori den harniskklædte Rytter forestiller Ditmarsken og et gyldent Kors i blaat Felt Delmenhorst, og mener, at det kan være en Tilfældighed, at Rytteren svarer til hans Efternavn, ligesom det er en Tilfældighed, at den franske Michaels-Orden svarede til hans Fornavn [!].

I samme Bind S. 185 tilbageviser „9 Januarij“ Mennos bitre Beskyldning. Selv kendte han meget godt, hvad der stod hos Brandt om de Ruijter S. 215, men han havde lagt Mærke til, at der sammesteds i det aftrykte Adelsbrev stod omtalt, at Frederik III til Brug for de R. og hans lovlige Arvinger havde forbedret hans „gamle Skjold og Slægtvaaben“ saaledes, at de maatte føre en fri adelig og kronet Hjelm, og han spørger kun om, hvorledes de R., der var af ringe Forældre, var kommet til det Sølvkors i det røde Felt. Mennos Gisning finder han ikke uantagelig, men kun en Gisning. Spørgsmaalet var dog ikke grebet ud af Luften. Brandt omtaler Side 4, at en dansk Genealog har ment,

men saa sent, at hans Død indtraf, inden han fik Underretning derom, hvorfor han aldrig selv førte saadant Vaaben, som imidlertid fik rig Anvendelse ved Begravelsen.

at de Ruijters Moder var Skud af en dansk ell. norsk Adelsslægt (Rytter), og derfor var den skjulte Hensigt med hans Spørgsmaal at opdage, om denne Slægt havde ført et Kors i Vaabenet¹⁾, og de Ruijter saaledes ikke blot havde faaet Moderens Navn, men ogsaa hendes Vaaben. Og han slutter, aabenbart fornøjet med sin Afvæbning af Menno: Ligger nu Kilderne til Besvarelse af mit Spørgsmaal saa lige for Haanden? Menno, lær mig at finde dem!

Endelig kommer (i samme Bind) en i Heraldiken bevandret Mand „J. ter Gouw“ og fortæller, at han allerede har talt om de Ruijters Vaaben i en Artikel „Over wapens en wapenlegenden“ i Dietsche Warande²⁾ del V bl. 453 og 454.

Han besvarer efter at have nævnet Felterne Hovedspørgsmaalet kort og rigtigt: „Dannebrog er Symbolet paa Danmark, og tydeligere kunde ikke i heraldiske Billeder fremstilles: Danmark forsvaret af de Ruijter til Søs og til Lands“. Han tilføjer, at Hjelmmerket ogsaa tydeligt viser, at de R. havde erhvervet Adelen ved sin Tapperhed. Om Dannebrog henviser han til ovennævnte Afhandling. I Anledning af „9 Januarij“s sidste Bemærkning advarer han mod at lægge for megen Vægt paa Ordene om de R.s „gamle Skjold og Slægtevaaben“; det var kun en Formel i hine Dage, der stod i Forbindelse med et Kunstgreb beregnet paa at skaffe den nysadlede et gammelt Stamtræ, som om han med eet ogsaa var af gammel Adel!! . . . Det kunde ikke falde en dansk Genealog besværligt at opdage en høj adelig Slægt Reuther [Rytter] og at antage, at de R.s Moder var et Skud af denne Slægt. Ligesom naar den tyske Kejser sommetider — for gode hollandske Dukater — forlenede en hollandsk Patricier med et adeligt Diplom, saa har han strax udfundet, at den hollandske Patricier nok var en Ætling af et eller andet andet adeligt Hus i Schwaben eller Tyrol, hvilket da na-

¹⁾ Dette er ikke Tilfældet med nogen af de to her uddøde Adelsslægter Rytter, hverken den danske eller norske, ligesom der overhovedet ikke kendes noget omhelst til, at de Ruijter skulde stamme fra nogen af disse Slægter paa mødrene Side.

²⁾ Denne Kilde har jeg desværre ikke hertilands kunnet efterse.

turligvis enhver gerne troede, siden det var bekræftet med det kejserlige Segl. Saaledes f. Ex. da Kejser Leopold i 1677 gav et saadant Diplom til vor amsterdamské Borgmester Andries de *Graeff*, da hed det sig ogsaa, at hans Forfædre havde blomstret i Tyrol under Navnet *von Graben*.

En udførlig gammel Forklaring og Beskrivelse af Felterne i de Ruijters Vaaben kunde iøvrigt være fundet baade af Spørgeren og den Svarende, hvis disse havde efterset et „Grafdicht“ af den nederlandske Digter A. Moonen, der findes trykt i Brandts Levnetsbeskrivelse af de Ruijter (S. 1052 ff.). Her helliges først et Vers „Op het geheele Wapen van den Amirael“, hvori tales om hans firdobbelte Adelskjold, Lønnen for Mars' Sønner, om hvilket Ludvig XIV hængte Ridderkæden, og hvortil Karl af Spanien gav den sidste og bedste Perle (Hertugkronen og Hjerteskjoldet). Siden hædres hvert af de fire Felter paa lignende Maade. Først „het Kruis“ (Korset), hvorom Slutningslinierne fortæller, hvorledes det fra Algier fra tusinde Munde høres, at Halvmaanen aldrig krymper sig med større Skræk end for de Ruijters firkantede Kors. Det tredie Vers „De Ruiters te Paerde“ viser, hvorledes de Ruijter stod lige saa blank i sin Rustning som en Perseus, da han svang Oranjobanneret og friede Andromeda (sit Fædreland) fra Britter og Galler. Det fjerde Vers „Het oorlogschip“ beskriver det tredie Felt hans flyvende Hest, Flaadens Tilflugt. Det femte af disse Vers „Het grof Geschut“ viser tydeligst sin danske Oprindelse. Ordlyden af disse fem hollandske Vers er følgende:

Op het geheele Wapen van den Amirael.

Beproefde dapperheit by eene trits van kronen
 En onzen staet verdient dees' Helt den Adeldom
 En viervout wapenschild, het loon van Mavors Zonen.
 Vorst Luidewijk hangt hem de Riddersketen om,
 Gy schenkt aen deze kroon de leste en beste parel,
 Uw' leeu, den woutvorst self, o Katholyke Karel.

Het Kruis.

Kruisridders belgt u niet om dezen Edelman,
 Om Helt *De Ruiters*, al heeft hem uw eedtgespan

Te Malte of Rodes 't zwaert niet op de sy gebonden.
 Men fragt het out Algier: dat spreekt met duizent monden:
 Noit kromp de Halve maen, de hoop van Otmans huis,
 Met groter schrik, dan voor de Ruiters vierkant kruis.

De Ruiter te Paerde.

Zoo blank in't harnas stondt *De Ruiter* op't kampanje,
 Wanneer hy, Perseus van ons aengevochten lant,
 De trotze Zeebanier van 't heldenryk Oranje
 Liet zwaaien, en om 't hoofd de dappre rechte hant.
 Hy vryde Andromeda noch voor Britoen en Gallen
 Waer hy met zyn Pegaes den lande niet ontvallen.

Het oorlogsschip.

Dit is het vliegent paert, welk onze Helt beklom,
 Wanneer een Waterdrack, te schielijk opgedondert,
 De vrye Maegt begrimde en dreigde van rondtom.
 Op 't brieschen van zijn stem stondt lucht en Zee verwondert.
 Men hang dit zeepaert met zijn wieken in 't gestarnt,
 Der vloten toevlucht, als de zee afgrijfsk barnt.

Het grof Geschut.

Dit koper Funen dwong tot zyn gehoorsamheit,
 Toen 't sich voor Nieuburgh liet, gelijk een donder, horen
 Gustaef, mistroostig om zijn' ydlen arrebeit.
 Klonk dit geluit, vol schrik te Gottenburgh in d'ooren.
 Men eer, sprak Vrederijk, dit Zegenrijk Metael,
 En schonk het aen den schilt van ons Aerstamirael¹⁾.

Fra Begravelsen har man endnu yderligere Vidnesbyrd om,
 hvor stor en Rolle det adelige Vaaben og dets i ovenstaaende
 Digt besungne Emblemmer, spillede i hine Tider. Vi kunne endnu
 følge det paa hosstaaende Afbildning af hans Ligbegængelse fra
 Brandts Levnetsskildring af ham, selv om de stærkt formindskede

¹⁾ Det sidste Vers (om det grove Skyts), der udelukkende sigter til de
 Ruijters Fortjeneste af Danmark lyder oversat paa dansk:

Det Kobberstykke Fyen til Lydighed har bragt,
 da det for Nyborg som en Torden lod sig høre.

Gustav, mistrøstig ved forgæves anvendt Magt,
 dets Brag til Gothenborg klang skrækkelig i Øre.

Men Fred'rik loved' det velsignede Metal,
 som til sit Adelskjold han gav vor Admiral.

Enkeltheder (der dog i det her givne Udsnit er i samme Størrelse som paa Originalen hos Brandt) kun ere meget utydeligt udførte. Vi skulle efter Originalen nævne hvad Numrene paa Billedet forestiller. N. 7 Vier Trompetters. N. 8 De Groote Admiraals Vlagh (med hans danske Adelsvaaben). N. 9 De Standaert (med de 4 Felter heraf). N. 10, 11, 12, 13 De vier Quartieren (hvor man skælner Korset og mulig Kanonen som de to sidste). N. 14 Het groete Blasoen (ligledes aabenbart det danske firdelte Vaaben). N. 15 De Spooren. N. 16 De Handschoenen of Gantelets¹⁾. N. 17 Het Rapier. N. 18 Het Kasquet (Hjælmen). N. 19 De Wapen Rok (hvorpaa atter det firdelte Vaaben). N. 20 Het Rouw Paardt (Sørgehesten). N. 21 De Tweede Standaert (ogsaa med Vaabenet). N. 22 De Curassier met de Regimentstok. Og endelig N. 23, Ligkisten, bekranset af Vaabenskjolde med det samme Vaaben, baa- ren af N. 24, 4 Admiraler, og N. 25, 16 Kaptajner.

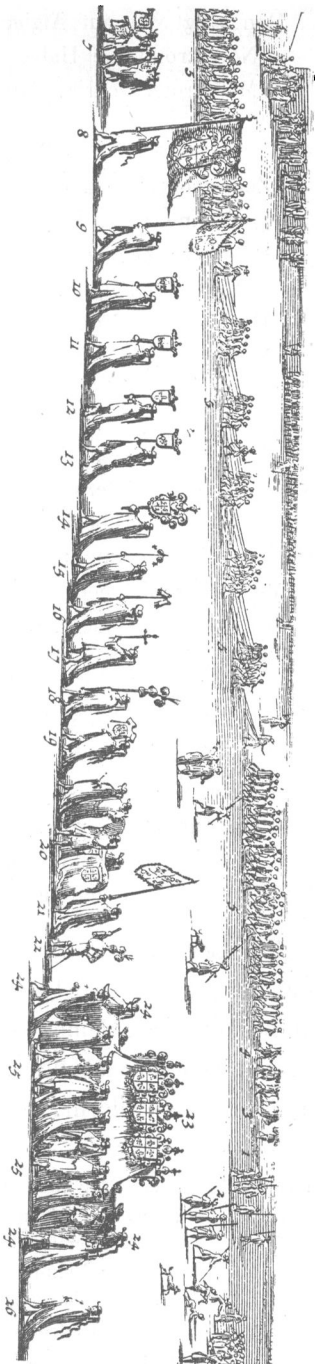
Hans Landsmænd gav ham ikke blot denne fyrstelige Begravelse men

¹⁾ Disse ere i nævnte Sang ogsaa besungne i følgende svulstige Vers:

Met ongeschoede vuist en klem van forsse
vingeren

Kan Hollant Jupiter van zyn' zeeadelaer
Den glöenden blixem in de Britsche
vlooten slingeren.

Hy hoeft geen hantschoen, die geen
vier freest noch gevaer.

ogsaa et Æres-Gravmæle eller som Hollænderne ikke med Urette efter Ordenes danske Betydning kalder det en „Praelgraf“, hvori atter det danske Vaaben spiller en stor Rolle, om end som før antydet, „forbedret“ med spanske Hertugkroner, en rød Løve som Hjerteskjold og som Skjoldholdere en Løve og Hest, hvad alt nøjere kan ses af en anden Afbildning (S. 1010) hos hans Levnetsskildrer Brandt, som saaledes ogsaa uden Støtte af de her fremdragne Dokumenter fra de danske Arkiver har fremført Kendsgerninger om hans danske Adel af tilstrækkelig Vægt til, at ingen af hans Læsere vil tvivle herom.

Før vi forlade Felterne i de Ruijters Vaaben kan det være af Interesse at iagttage, hvor megen Overensstemmelse i Valget af Symbolerne, der hersker mellem de to Venner og Søhelte de Ruijters og Adelaers Vaaben, som de fik bekræftede af Frederik III henholdsvis 1660 og 1666. Begge henvender Tanken paa det Land, hvor de kæmpede, men medens de Ruijter som Symbol paa det Land, han forsvarede, fører Dannebrog i første Felt, fører ganske vist Adelaer hverken Venedigs eller Hollands Vaaben men 3 Halvmaaner, der tyder paa Fjendens Mærke. Ved Valget af de andre Felter er Ligheden saa meget større. De Ruijter fører en Rytter svarende til *sit* Navn, Adelaer en Ørn (hollandsk adelaar) svarende til *sit*, begge førte et Orlogsskib i Vaabenet (dog Adelaer i et Hjerteskjold, hvorved han fik et Felt mere), og medens de Ruitter i sit ene resterende Felt førte et Stykke grovt Skyts til Erindring om Slaget ved Nyborg, fik Adelaer til Minde om sine Sejre to Felter, et Kastel med 9 Kobberstykker og et Tyrkerhoved paa Spidsen af et Sværd.

Medens der paa Hjelmene af det førstomtalte Vaaben findes som Tapperhedssymbol en væbnet Rytter, findes paa det andet som Trofæer 7 Galejgalioner med 7 Standerter (i Forbindelse med en Lykkegudinde). Betyder det ene Vaaben: Danmark forsvaret af de Ruijter til Lands og Vands, betyder det andet Vaaben lige saa tydeligt: Halvmaanen angrebet af Adelaer til Lands og Vands.

Efter nu at have fremført forskellige fra dansk Side mer eller mindre upaaagtede Vidnesbyrd om de Ruijters Optagelse i den danske Adel og om hans Vaaben, vilde det falde naturligt hertil at knytte nogle Bemærkninger om *Grunden til at han adledes*, hvis det ikke paa Forhaand var givet, at de Ruijters store Fortjenester af Danmark i Krigen mod Sverrig i Aarene 1659—60 i Hovedtrækkene er velbekendte. Vil man gaa nærmere i Detailler kan en god Høst gøres fra de Ruijters egen Journal, ført under hele hans Ophold i Danmark, som jeg blev opmærksom paa og fik afskrevet i Rigsarkivet i Haag, hvortil den — heldigvis først efter Marinearkivets ulykkelige Brand i 1844 — er afgivet fra Familien. Enkelthederne herfra hører dog Krigshistorien og ikke Personalhistorien til. Lidet er overhovedet ellers bekendt herhjemme om de Ruijters Ophold i Danmark og hans Forhold til Kongerne Frederik III og Christian V, til hvem han gennem disse Belønninger, trofast som han var, knyttedes nærmere, og et Par Sider herom vil antagelig derfor naturligt slutte sig til Oplysningerne om hans Optagelse i den danske Adelsstand.

De Ruijter har sikkert tidligt som Sømand gjort Bekendtskab med de danske Farvande, og der bevares endnu i Rigsarkivet i Haag en Journal, han i 1633 har skrevet som Styrmand paa en Grønlandsfarer; dog var han ikke i det Land, vi nu kalde Grønland, men i Omegnen af Spitsbergen, for at fange Hvaler. Han foer endnu næsten en Snes Aar som Styrmand og Skipper mest til Koffardis, før han 1652 blev Schoutbynacht og siden yderligere vandt Berømmelse som Admiral. Med Fr. III har han neppe gjort Bekendtskab før muligvis i 1656, da han og Pieter Floriszoon i Maj Maaned med to Eskadrer kom til Helsingør for der at oppebie deres Overadmiral Obdam eller Wasenaer, og senere med Flaaden at beskærme de hollandske Skibe i Østersøen og specielt Farten paa Danzig under Krigen mellem Sverrig og Polen. De Ruijter tog da ind til Kjøbenhavn for at forhandle med de hollandske Gesandter, og Brandt meddeler, at han ved den Lejlighed hilste paa Rigshovmesteren, Kansleren og Admiral Lindenov. Naar det i Registeret (men ikke i Teksten)

til nævnte Værk ogsaa hedder, at han dengang hilste paa Kongen af Danmark, er det dog muligt, at Forfatteren har forvexlet ham med Wassenaer, som kort efter gjorde Kongen sin Opvartning og ved den Lejlighed fik Elefantordenen; mulig har dog ogsaa de Ruijter dengang været i hans Følge.

Hans Samtale med de danske Rigsraader synes ikke at have været helt uden Frugt, jfr. en Skrivelse fra Rigsraadet til Kongen af 24 Sept. 1656, hvori siges:

„Tiderne vdkreffue oc vel, att Floden skulle til forestaaende Foraar være j beredskab, oc att derhos tenckis paa dychtige oc erfarne Officerer, huortil wj nu ingen bedre E. K. M.^{tt} vide at faareslaa end de Rytter, som Tieniste, om den hannem tilbiudis, formoedes vel at skulle acceptere.“¹⁾

Maaske har Rigsraaderne netop ved nysomtalte Sammenkomst forhørt sig, om han skulde være villig til at træde i dansk Tjeneste. At han skulde givet noget Løfte i saa Henseende, har jeg dog ikke fundet omtalt i hollandske Kilder.

I Mai Maaned 1659 fik Vice-Admiral de Ruijter Overbefalingen over en Flaade paa henimod 40 Skibe med Ordre til at stille sig under Lt. Adm. Wassenaers Overanførsel i Kjøbenhavn, hvor han skulde landsætte Undsætningstropper. Forskellige diplomatiske Forhandlinger hindrede længe Flaaden i at virke til Fordel for Danmark. De Ruijter maatte først gaa til Beltet. Først 24 Juli n. St. kom han til Kjøbenhavn, Dagen efter besaa han Staden og dens Befæstning. Den 1 August om Eftermiddagen traf Wassenaer og han ombord hos Henrik Bjelke sammen med Kong Frederik III, der bad dem gaa under Sejl i hans Paasyn, men det var for sent. Næste Dag gik de under Sejl, men Dagen efter kom de hollandske Gesandter ombord og forbød dem at agere mod Svenskerne. Endnu den 18de klager de Ruijter i et Brev²⁾ over, hvor det er en bedrøvelig Tjeneste at ligge unyttig her med Flaaden mellem Møen og Stevns og Dag efter Dag ikke opleve mere, end om de var i Holland. De fik

¹⁾ Danske Magazin 3 R. 4 B. S. 299.

²⁾ Jfr. Brevkoncept i Rigsarkivet i Haag.

ikke en Gang Lov at sætte Tropperne i Land, saa der var mange Munde at føde til ingen Nytte og stor Omkostning og Besvær. I November 1659 er det, at de Ruijter ved at overføre Tropper til Fyen, landsætte dem ved Kerteminde og beskyde Nyborg bidrager saa mægtigt til Svenskernes Nederlag. Hans før omtalte utrykte Journal bringer en daglig Beskrivelse af Foretagendets Gang. Da han den 17 kom til Kjøbenhavn, blev han buden til Kongen om Aftenen og siger derom i Journalen: vi blev fortræffeligt underholdte, og der var stor Glæde hos Kongen og alle de hosværende Rigsraader. Tre Dage efter fik han en smuk Belønning af Kongen. Vi kunne endnu sammesteds se, hvorledes han refererer det uden Spor af Praleri blandt Dagens øvrige meget dagligdags Begivenheder:

„Item den 20 om Morgenen smukt Vejr, Danzig-Konvojen kom noget nærmere Staden. Efter Middag kom Hr Admiral Beelkens [o: Bjelke] til mig og gav mig fra Kongen af Danmark en skøn Guldkæde med en skøn Medaille derved, ellers [hændte] intet synderligt [!]. Isen blev paa Vandet, men det frøs ikke haardt; Vinden fremdeles ost syd ost hele Natten til den 21de.“ Hans Biograf Brandt tilføjer: „Denne Kæde var af fire og femdobbelte Led flettet i eet. Dronning Sofia Amalia havde egenhændig bundet en Guldmedaille derpaa, paa hvis eene Side Kongens Billede stod, besat med to og fyrretyve Diamanter; paa den anden Side saa man et Orlogsskib paa Søen, og derunder hang en skøn Perle. Dette var det højmodige Kendetegn paa hans kongelige Gunst og Taknemlighed over de Ruijters Heltebedrift og den Tjeneste, der var vist Kongen og Riget. Nogle fortæller, at Kongen, da de Ruijter takkede ham for Gaven, blandt andet sagde til ham: Jeg ved, i den Tilstand jeg er, ikke andet at give ham“. — Aaret efter fandt han dog bl. a. Raad til at give baade ham og Püchler en anseelig aarlig Pension. I Holland fejredes Sejren bl. a. af deres berømte Digter Vondel med Digtet: Het veroverte Vünen.

Nu var Vinteren begyndt, og Flaaden laa indefrossen i det endnu belejrede Kjøbenhavn. De Ruijter isede om Skibene, kommanderede omtrent 1000 Matroser og 400 Soldater til Hjælp

for de belejrede, og den 9 Januar opstillede han dem for Kongen og mange høje Officerer, og Kongen takkede ham for hans gode Omsorg. Den 12 Jan. (2 Nytaarsdag for de danske) havde han Kongen til Gæst med de franske, engelske og nederlandske Ambassadører¹⁾. Birkerod fortæller det samme og tilføjer: „Og stod samme Admiral van Ruyter, saalænge Maaltidet varede, selv for Borde og opvartede sine Giester“²⁾.

Den 13 Februar var de Ruijter hos Kongen for at se hans Kunstkammer. Man undrer sig ikke over, at Jakob Jensen Normands smukke Konststykke falder denne Sømand i Øjnene. Det hedder herom i Journalen: „Her saa jeg mange skønne Rariteter og blandt andet et Skib, 3 Fod langt, som helt var gjort af Elfenben, Master, Sejl, Ankere, Kanoner og fremdeles alt, som hører dertil, meget net og vel gjort, saa det var en Lyst at se.“

Den 23 Februar havde de Ruijter endog Damer ombord, baade Kongen og Dronningen med flere fyrstelige Personligheder, Admiral Bjelke og Frue, Ambassadører og det gik meget muntert til, siger han i Journalen.

Saasnart Isen brød op, var de Ruijter parat til at angribe Svenskerne, men det hindredes snart af Is, snart af Vinden, og afbrødes oftest af de diplomatiske Forhandlinger, og de Ruijter imødesaa iøvrigt med Glæde den kommende Fred. Og da denne var sluttet, tog han meget energisk fat paa at overføre de svenske Tropper, hvis lange Indkvartering var til stor Plage for de danske. Han overførte med stor Højtidelighed d. 22 Juli adskillige faldne, i Helsingør bisatte svenske Officerer, modtog med Høflighed flere svenske Admiraler og omtaler den svenske Nation som en „subtil“ Fjende, som ikke maatte negligéres. Den 8 August meldte de R. Kongen, at han havde faaet Ordre til at føre Flaaden hjem. Om de sidste 2 Dage førend han forlod Danmark, hedder det kort og beskedent som altid, i Journalen:

¹⁾ Jfr de R.s Journal.

²⁾ Biskop Jens Bircherods biogr. Dagbøger for Aarene 1658—1708 ved Chr. Molbech. Kbh. 1846. Sammesteds henlægges Foræringen af Kæden og Medaillen, der nævnes æstimeret paa „nogle 1000 Daler“ urigtigt, til 17 (7 Decbr.).

„Item den 12te om Morgenen, Vinden n. vest, smukt Vejr, blev vi trakterede af General Schack. Samme Dag fik jeg Adelsbrevet fra hans Majestæt [altsaa *Dagen efter* dets Datering af 1 Aug. gl. St. 2: 11 Aug. n. St.], videre den 13. under Sejl til Sundet. Item den 13. om Morgenen ere alle vore Skibe sejlet til Helsingør, og Kongen holt mig op til Middag, saa gik jeg under Sejl med Kaptajn Schey, Vinden Vest, Staden gav mig diverse Æresskud, og vi kom Kl. 6 om Aftenen for Helsingør, Vinden Vest til den 14de.“

Hermed forlod de Ruijter Danmark for stedse, men han var som antydet gennem Brevvexling fremdeles knyttet saavel til Kongehuset som til andre.

I Rigsarkivet i Haag findes et paa tysk affattet Brev til ham fra Frederik III af 29 Jan. 1661, hvori denne anbefaler Vice-Admiral Jørgen Bjørns Søn, „vor bestalter Skibskaptajn Peter Biørns“, der endnu er i sine blomstrende Aar og gjerne vil gjøre sig videre kapabel „under Eders renommerede Conduite“, hvorfor Kongen beder ham godvillig admittere Peter Biørns i Kvalitet af en Volontær ved „Eders berømmelig forehavende Expedition til Strædet“.

I det danske Rigsarkiv findes de Ruijters Svar herpaa, dat. Amsterdam, 20 Apr 1661 n. St., hvori han lover at tage samme Pieter Beerents eller Beerentszoon i Tjeneste ved sin forehavende Rejse til Middelhavet; idet han begynder og slutter med Tak for al Naade af og Bøn om alt godt for Kongen og den kgl. Familie. Fremdeles et andet Brev af 5 Decbr. 1665 med venlige Ønsker for Kongen og Kongehuset om langvarig og god Fred, Rigets Formerelse og Udbredelse m. m., med Underretning om, at Oberst Gorgas med Hustru og to Børn ere tagne tilfange, og om at han selv har travlt med at gøre Flaaden klar og faar den i god „Positur“ mod Engelskmanden, haabende bedre Succes end i forrige Bataille.

Den 29 Febr. 1668 tilskrev Kongen de Ruijter atter et Anbefalingsbrev, der nu findes i Rigsarkivet i Haag, for Peter Dannel, Søn af afdøde Kaptajn David Dannel, til at blive Assistent i det ostindiske Kompagni.

De opbevarede Kongebreve er dog meget faa og mindre oplysende end Curt Adelaers om det gode Forhold mellem Kongefamilien og de Ruijter. Af disse ses bl. a., at Fr. III meget havde ønsket de Ruijters Portræt, og at denne engang havde sendt et Maleri, der gik tabt ved en Stranding. Adelaer var ked af at skulle melde Kongen det, men denne havde ikke uden Lune svaret, at det dog altid var godt, at det kun var Portrætet og ikke Manden, der var druknet. En Erstatning for det druknede Billede er sagtens det smukke Portræt af de Ruijter, malet af Ferdinand Bol, der endnu smykker den kgl. Malerisamling, og hvorefter Gengivelsen over Artiklen er tagen.

Til Christian V stod de Ruijter lige saa vel i et godt Forhold som til Frederik III. Vi have foran set, at det var Christian den Vte, der paa de Ruijters Ansøgning optog hans Stedsøn van Gelder i Adelsstanden, hvilket skete saa tidligt efter hans Tronbestigelse, at han vel endog er den første, hvem denne Ære vederfores. Forresten havde de Ruijter allerede i Juli 1659, medens Frederik III trakteredede de hollandske Admiraler paa Amager, underholdt sig endel med den da kun 13aarige Prins, og siden udtalt, at denne havde talt med saa megen Kundskab og saa god Dømmekraft, at man skulde tro han var 25 Aar gammel¹⁾. Efter de Ruijters Død 1676 sendte Kong Christian V d. 21 Juni følgende Kondolence Brev til Enken Anna de Gelder²⁾:

Christianus Quintus etc. Wir haben auß dem in Ewren Nahmen an Uns abgelaßenen Unterthänigstem Schreiben³⁾ den Todtlichen hintritt Ewres Seel: Ehemannes des *Lieutenant Admiral Michael de Ruyters* mit sonderbahrem Leidtwesen ersehen, gestaldt Unß nun deßen gute qualiteten, Undt Unßerm Königl. hauße erwiesene Unterthanigste Devotion gnugsahm bekendt, und wir daher demselben gerne ein längeres Leben hetten wündschen

¹⁾ Brandt S. 175.

²⁾ Udskrivet efter Kopien i Außländische Registrant 1674—76 fol. 287 i det danske Rigsarkiv, hvor den af en Fejltagelse er dateret 21 Juni 1678 for 21 Juni 1676.

³⁾ Skrevet i Enkens Navn af Svigersønnen Bernardus Somer, dat. Amsterdam 6 Juni 1676 (Danske Rigsarkiv, 1 Afd., Holland A., Breve fra bekendte Hollændere 1670—77.)

mögen, alß nachdeme Eß den Allerhöchsten anderst gefallen, werden Wir nicht unterlaßen, ermelten Ewres Ehemans guten *Meriten* stets eingedenck zu verbleiben, und die Unßerm Königl. hauße geleistete vnterthänigste dienste umb Euch und die Ewrige bey fürkommenden Gelegenheiten in Königl. hulden und Gnaden allemahl zu erkennen geben etc.

Medens vi ovenfor have set tilstrækkelig afgørende Vidnesbyrd om de Udmærkelser, de Ruijter modtog af Kong Frederik III 1659 ved den omtalte Kæde og 1660 ved Optagelsen i den danske Adel, er der endnu af nogle tillagt ham en tredie meget fornem Udmærkelse fra dansk Side, som jeg dog endnu hverken kan bestemt bekræfte eller benægte.

I en Artikel i „de Navorscher“ for 1876 fortæller Redaktøren P. Leendertz forskellige Exempler paa, hvorledes man ofte tillægger berømte Personer Anekdoter, som have passeret i deres Tid, idet man har glemt, hvem de angaa, og saa, for dog at knytte et Navn til Fortællingen, sætte dem i Forbindelse med et kendt Navn fra samme Tid uden at tage det saa nøje, om det passer. Blandt andet omtaler han, at „De almanak der Maatsch. tot Nut van't Algemeen“ fra 1857 S. 119 meddeler følgende: Da Michiel Adriaansz de Ruyter af Kongen af Danmark blev udnævnt til Ridder af Elefanten, en Ridderorden hvorfor man maatte betale 2000 Rigsdaler [!], men som ogsaa for danske havde mange Fordele, Frihed for Besværinger o. s. v., hvorfor vor Admiral naturligvis ingen Brug havde, takkede han Kongen venligt, men læggende Dekorationen paa sin Haand sagde han smilende til Kongen: „Sire! hvad skal det store Bæst leve af?“ Kongen forstod ham og skænkede ham tillige en god Aarpenge. Leendertz tilføjer: „Vi begynder at tvivle paa Sandheden af denne Anekdote, naar vi læser, at de Ruijter fire Aar, efter at han var bleven Ridder af Elefanten, fik en Aarpenge af 2000 Gylden af Kongen af Danmark, da vi hos hans omhyggelige Levnetskildrer Brandt finder, at han allerede tidligere havde faaet en Aarpenge af denne Konge. Dog er Historien passeret men med Kortenaar, ikke med de Ruijter. I Begyndelsen vidste man det; men en eller anden har senere hørt det fortælle. Kortenaar har

han sandsynligvis ikke kendt, men han vidste, at Begivenheden var foregaaet med en hollandsk Admiral og nu har den bekendteste af de Admiraler, som ogsaa har staaet i Forbindelse med den danske Konge og ogsaa har baaret Elefantordenen [! ?], maattet laane sit Navn dertil, for at fylde Hullet.“

Det er mere end sandsynligt, at Leendertz har Ret i, at Vittigheden med Elefanten ikke kan tillægges de Ruijter, saalidt som selve Ordenen, det er nemlig næsten utænkeligt, at de Ruijter 3 Aar, før han fik Guldkæden (1659), og 4 Aar, før han blev adlet (1660) skulde have faaet den højfornemme Elefantorden. Men Leendertz's Rettelse er sikkert urigtig; thi selv om vore Kilder til Oplysning om Elefantordenen er meget mangelfulde om Tiden før 1690, er der al Grund til at tro, at Kortenaer endnu langt mindre har haft Ordenen end de Ruijter, og det uagtet hele nævnte Anekdote udtrykkelig fortælles om ham i von Aa's Biogr. Woordenbook der Nederlanden (III, S. 743). Denne var ganske vist en udmærket Sømand men af ganske ringe Herkomst og er snarere bleven forvexlet med Wassenaer selv, hos hvem han endnu i 1658 kun var Skibschef, medens denne netop i 1656 (de omtalte 4 Aar før de Ruijter blev Ridder) som Leder af en hollandsk Østersøflaade hædredes med Elefantordenen, som sjældent tildeltes andre end fyrstelige Udlændinger og kun her vides af nævnte Konger at være tildelt de af Herkomst mere fornemme hollandske Admiraler Wassenaer og Cornelius Tromp (1675), der begge vare Baronere. Den sidste blev endog dansk Greve (af Sølvisborg).

For at faa Vished om, hvorvidt de Ruyter har været Elefantridder eller ej, ligger det nær at gennemse Peder Biørns 1776 udgivne: Nye Samling over Riddere af Elephant og Dannebrog's Ordenen fra Aar 1660 til 1776. Men her nævnes han ikke. Paa en Henvendelse til Ordenshistoriografen, Hr. Professor Troels Lund, har denne velvillig svaret mig, at den i Ordenskapitlet beroende Fortegnelse over Elefantriddere ganske vist gaar tilbage til 1660 men kun omfatter dem, der var ilive 1690 (hvorfor man ikke her kunde vente de Ruijter nævnt). Nogle haandskrevne gamle Fortegnelser paa det kgl. Bibliothek og navnlig Thottske

Saml. 766 Fol. nævner adskillig flere Elefantriddere i Fr. III's og Chr. V's Tid end Bjørn, men ej heller de Ruijter.

Jeg vilde derfor betragtet det som ganske givet, at han ikke havde været Elefantridder, hvis ikke et enkelt ret vægtig Vidnesbyrd talte derfor. Paa Udskriften af det i Rigsarkivet i Haag opbevarede føromtalte Brev fra Frederik III til de Ruijter af 29 Januar 1661 staar efter den mig meddelte Afskrift „Dem Edlen und Manhafften unszerm lieben besondern Michael de Reuter, Rittern der ordre des Elephanten, und Ihrer Hoch unndt Mögenheiten, der Herrn Staten General, bestalten Vice-Admiral.“ Man kan jo sige, at naar den enevældige Konge skriver saaledes til ham, om det saa er paa Udskriften af et Brev, saa er han eo ipso Elefantridder. Men paa den anden Side, Kongen har jo ikke selv skrevet det, Skriveren kan have taget fejl, og paa det senere Kongebrev af 20 Febr. 1668 staar det ikke og ej heller paa et eneste af Admiral Curt Adelaers 12 Breve fra 1669 og 1670, hvad der er end mere paafaldende, da denne dog søgte at skaffe de Ruijter al Ære og Fordel hos Kongen og som god Hofmand neppe har forsømt Titulaturen. Kun paa 2 Breve fra 1670 har han nævnt ham Chevalier, og hermed tænkes sagtens paa den franske St. Michaels Orden, som han da havde. Man kan ikke godt tro, at Curt Adelaer ikke her udtrykkeligt havde paaskrevet Navnet paa den fornemme danske Orden i hans Titel, om de Ruijter havde havt den. Endvidere er det lidet troligt, at de Ruijter efter at være optaget i den danske Adelsstand d. 1 Aug. 1660 i det Øjeblik, da han forlod Danmark, allerede inden 29 Jan. 1661 tillige skulde have faaet Elephantordenen, og endelig havde han i saa Fald sagtens ladet Ferdinand Bol anbringe den danske Orden paa det til Kongen af Danmark malede Portræt, der maa være malet flere Aar efter 1661, siden han herpaa bærer den i August 1666 af Kongen af Frankrig modtagne St. Michaels Orden, for ikke at tale om, at Brandt, der stod hans Familie saa nær, i saa Fald ogsaa nok skulde have faaet Plads til at omtale Elephantordenen i hans Biografi, hvor han anvender over tusinde Foliosider til at fortælle alle kendte Enkeltheder om hans Liv og navnlig hvad der tjener til hans Ære.

Om de Ruijter har haft denne ydre Udmærkelse mere eller mindre, spiller dog nu en ganske underordnet Rolle. Han optraadte her i Krigen 1659—60 som Leder af en nederlandsk Flaade, og man kan ikke bebrejde ham, at hans usvigelige Pligt-troskab mod hans Fædreland af og til maatte afholde ham fra Foretagender, som de danske kunde have ønsket, men som stred mod hans Pligt. Mange Gange havde han af et godt Hjerte benyttet en gunstig Lejlighed til at forsvare Danmark mod dets overmægtige Fjende, om ikke Haagerkoncerterne havde bundet hans Hænder, og hans Hjælp til Generobringen af Fyen var af en saa overordentlig Betydning for Danmark, at man kun med Tilfredshed kan konstatere, at Frederik III gjorde sit til at hædre ham ved at optage ham i den danske Adelsstand saa vel som ved forskellige Hædersgaver, og navnlig den betydelige Gave af 2000 Gylden paa Livstid.

Ved en anden Lejlighed vil det antagelig kunne interessere Tidsskriftets Læsere at erfare lidt nærmere om den Efterslægt, der kan takke Michael de Ruijter og Johan Paulusz de Gelder som Stamfædre for, at de have Krav paa at mindes blandt Danmarks øvrige Adelslægter.
